

ЛІТЕРАТУРА

1. Король Г. А., Сокольская Р. Б., Зеликман В. Д. Финансовый контроль: учет, проверка, анализ: Монография. – Днепропетровск: Наука и образование, 2004. – 192 с.
2. Король Г. О., Распопова Ю. О., Чуванов О. П., Акімова Т. В. Інформаційне забезпечення системи мотивації персоналу сталеплавильного цеху до випуску якісної продукції // Новини Придніпров'я. – 2008. – № 3–4. – С. 106–109.
3. Мельник Л. Г. Информационная экономика. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2003. – 288 с.
4. Сокольская Р. Б., Зеликман В. Д. Требования к финансовой информации на предприятии // Академічний огляд. Економіка та підприємництво. – 2002. – №2. – С. 30–33.
5. Драгун Л. Н., Заяц Е. И., Малахов А. Д., Бычкова Т. П. Информационное обеспечение системы управления эффективностью производства // Сб. научн. труд. ПГАСиА. – Днепропетровск: ПГАСиА, 1997. – Вып.2, Ч.3. – С. 71–77.
6. Мишин Ю. А. Управленческий учет: управление затратами и результатами производственной деятельности. – М.: Издательство «Дело и сервис», 2002. – 176 с.
7. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М.: Дело, 1992. – 702 с.
8. Андрушків Б. М., Кузьмін О. С. Основы менеджменту. – Львів: Світ, 1995. – 292 с.
9. Кондрашова С. С. Інформаційні технології в управлінні: Навч. посібник. – К.: МАУП, 1998. – 136 с.
10. Экономическая информатика и вычислительная техника: Учебник / Г. А. Титаренко, Н. Г. Черняк, Л. В. Еремин и др.; Под ред. В. П. Косарева, А. Ю. Королева. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: ФиС, 1996. – 336 с.
11. Бернштейн Л. А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация: Пер. с англ. Мельник Л. Г. Информационная экономика. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2003. – 288 с.
12. Справочник разработчика АСУ / Модин А., Яковенко Е., Погребной Е. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Экономика, 1978. – 583 с.

УДК: 65.012.32:004

СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Книш А.Г., аспірантка

Дніпропетровський університет економіки та права ім. Альфреда Нобеля

В статье рассмотрены вопросы сущности информационного обеспечения деятельности предприятия. Определены этапы для анализа процесса информационного обеспечения деятельности предприятия.

Ключевые слова: *информационное обеспечение, информационная система, управление, предприятие.*

The questions of essence of the enterprise activity dataware were considered in the article. The stages for the analysis of the process of the enterprise activity dataware are specified in the article.

Key words: *dataware, information system, management, enterprise.*

Вступ. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства є однією з важливих проблем на сьогоднішній день для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в процесі управління підприємством. Правильна організація інформаційного забезпечення підприємства допомагає більш ефективному вирішенню проблем. Відомо, що інформація є інтегральною, ключовою ланкою в процесі підготовки і прийняття управлінських рішень. В управлінні машинобудівним підприємством інформація виступає як чинник, що визначає рівень ризику управлінської діяльності. Більш висока інформованість про зовнішнє і внутрішнє середовище дозволяє мінімізувати ризики, що позитивно впливає на зниженні витрат кожного підприємства на виробництво продукції. Аналіз інформаційного забезпечення процесу підтримки прийняття управлінських рішень є складною методологічною задачею, що вимагає концентрації зусиль у дослідження даної предметної сфери.

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідженню проблем інформаційного забезпечення управління підприємством та інформаційних технологій присвячені праці вітчизняних науковців Т. І. Алачової, Л. В. Балабанової, О. С. Височана, Н. Г. Георгіаді, А. Г. Загороднього, О. Є. Кузьміна,

С. М. Петренко, В. Д. Шквір та зарубіжних дослідників С. А. Бороненкової, В. В. Годіна, Є. Ю. Духоїна, Д. В. Ісаєва, І. К. Корнієва та інших. Аналіз результатів досліджень вчених-економістів свідчить, що деякі проблеми інформаційного забезпечення управління підприємством залишаються об'єктами дискусій і потребують подальших досліджень. На сучасному етапі більшість машинобудівних підприємств України використовують інформацію переважно безсистемно, тоді як частка, яка припадає на функції інформаційного забезпечення, є досить вагомою. Успіх підприємства все більшою мірою залежить від того, наскільки є досконалою економічна інформація, основне призначення якої полягає у створенні загальних інформаційних та організаційних умов для ефективного функціонування підприємства як дієвого способу підвищення ефективності його діяльності в цілому. Незважаючи на наявність значного масиву наукових робіт з питань інформаційного забезпечення, до цього часу недостатньо дослідженими залишаються питання з'ясування сутності інформаційного забезпечення управління діяльності підприємства, а також етапів його аналізу.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення теоретико-методологічних підходів до визначення інформаційного забезпечення управління діяльності підприємства.

Відповідно до мети, завданнями наукового дослідження є:

- з'ясування сутності інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства;
- визначення етапів для аналізу процесу інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства.

Основні результати дослідження. У сучасних умовах світового соціально-економічного розвитку, особливо важливою областю стало інформаційне забезпечення процесу управління, що складається зі збору та обробки інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Під інформаційним забезпеченням розуміють процес задоволення потреб в інформації, заснованої на застосуванні спеціальних засобів і методів її одержання, опрацювання, накопичення і видачі в зручному для використання виді.

Структура інформаційного забезпечення підприємства включає:

1. Інформаційний фонд, що являє собою набір даних, зведень, необхідних для прийняття відповідних управлінських рішень. Обсяг інформаційного фонду залежить від засобів, джерел його формування, а також сукупності розв'язуваних задач. На об'єм інформаційного фонду здійснює істотний вплив ступінь автоматизації управлінських робіт.

2. Спеціальні прийоми і методи інформаційного забезпечення – включають таблиці урахування документообігу, схеми документопотоку, а також спеціальні матриці.

3. Методи опрацювання інформаційного забезпечення – включають планування, прогнозування, економічний аналіз [1].

Отже, можна виділяти складові в системі інформаційного забезпечення управління підприємством, а саме: інформаційні ресурси, інформаційні технології, технічні засоби та програмне забезпечення.

Головна мета створення інформаційного забезпечення полягає у підвищенні ефективності управління підприємством. Цілі інформаційного забезпечення: прийняття обґрунтованих управлінських рішень; узгодження дій менеджерів; створення інформаційних систем, орієнтованих на взаємодію із зовнішнім середовищем [8, 9].

Ефективність управління підприємством значно підвищується за умови ґрунтовно розробленого інформаційного забезпечення. В загальному розумінні під інформаційним забезпеченням розуміють наявність інформації, необхідної для управління економічними процесами, що міститься в базах даних інформаційних систем [6]. У науково-економічних дослідженнях спостерігаються різні підходи до визначення сутності інформаційного забезпечення: як інформаційного обслуговування управління [2, 10]; як заходів зі створення інформаційного середовища управління [4]; як сукупності дій з надання необхідної для управлінської діяльності інформації в зазначене місце на основі певних процедур із заданою періодичністю [3].

Відповідно до твердження І.А. Бланка, інформаційне забезпечення розглядається як процес безперервного, цілеспрямованого угруповання відповідних інформаційних показників, необхідних для здійснення аналізу, планування та підготовки ефективних управлінських рішень [10].

Отже, можна зробити висновок, що інформаційне забезпечення процесу управління підприємством – це складний механізм узгодження інформаційних ресурсів і способів їх організації, за допомогою яких керівництво отримує необхідні дані, що використовуються для прийняття відповідних рішень щодо подальшої діяльності підприємства.

Функція інформаційного забезпечення підприємства передбачає розроблення і ведення системи управлінського обліку, збір, структурування й опрацювання інформації, забезпечення менеджменту

підприємства своєчасною та об'єктивною інформацією про стан підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень [7].

Систему інформаційного забезпечення підприємства можливо умовно розділити на два блоки: внутрішнє інформаційне забезпечення – це інформація, заснована на даних, що походять з внутрішніх джерел, і інфраструктура, що сприяє її збереженню, передачі, опрацюванню; зовнішнє інформаційне забезпечення – це інформація, яка заснована на даних, що виникають з зовнішніх джерел, та інфраструктура, що сприяє її збереженню, передачі, опрацюванню [11]. На думку Е.С. Гейер, на сучасному етапі розвитку економіки галузі та її підприємств, для підвищення якості і рівня оперативного інформаційного забезпечення для підготовки і прийняття рішень в управлінні виробничо-господарською діяльністю машинобудівних підприємств, найбільш важливими, з погляду методичних й організаційних рішень, є такі напрямки:

- удосконалення діючих автоматизованих систем управління підприємствами галузі на основі застосування нових інформаційних технологій, які забезпечують підвищення оперативності і якості інформаційного забезпечення підготовки і прийняття управлінських рішень;

- удосконалення документообігу на машинобудівному підприємстві на основі розробки організаційно-економічного механізму формування й обліку договорів;

- розробка методики оцінки ефективності діяльності підприємства, що забезпечила б комплексною інформацією при прийнятті рішень на рівні стратегічного управління.

Згідно робіт Годіна В.В. та Корнєєва І.К. [4], можемо виділити основні етапи для аналізу процесу інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства, що наведені на рис. 1.

Рис 1. Етапи аналізу процесу інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства

Від вдосконалення інформаційного забезпечення можливі наступні позитивні результати:

- можлива економія витрат за рахунок зниження: фонду заробітної плати, комунальних послуг, вартості програмного забезпечення, витрат на пошту, витрат на оформлення договорів, витрат на перерозподіл сировини.

- усунення можливих витрат в майбутньому: уникнення майбутнього росту кількості персоналу, зменшення вимог до обробки даних, зниження вартості обслуговування.

- можливі нематеріальні вигоди: покращення якості інформації, збільшення продуктивності, покращення і прискорення обслуговування, нові виробничі потужності, більш впевнені рішення, покращення контролю, зменшення прострочених платежів, повне використання програмного забезпечення.

Як відзначає О.М. Вергільєв, критерієм ефективного управління сучасними підприємствами є максимальне задоволення інформаційних потреб усіх учасників виробничо-господарської діяльності [15].

Важливе значення для роботи підприємства має інформація: комерційна, технічна й оперативна. Комерційна інформація відповідає на питання: яку продукцію й у якій кількості необхідно виготовити; за якою ціною і кому її реалізувати; які витрати будуть потрібні для її виробництва. Технічна інформація дає вичерпну характеристику продукції, описує технологію її виготовлення, встановлює, з яких частин і матеріалів потрібно робити кожен виріб; за допомогою яких машин, устаткування, інструментів і прийомів, у якій послідовності повинна здійснюватися робота. На основі оперативної інформації видаються завдання персоналу, відбувається його розміщення по робочих місцях, здійснюються контроль, облік і регулювання ходу виробничого процесу, а також коректування управлінських і комерційних операцій. За допомогою інформації усі компоненти діючого підприємства об'єднуються в єдиний синхронно функціонуючий комплекс, націлений на виробництво заданого виду продукції відповідної кількості і якості [12].

Інформаційне забезпечення поширює інформацію для користувачів, необхідну для вирішення управлінських, науково-виробничих та інших питань, що виникають у процесі діяльності. Зміст кожної конкретної інформації визначається потребами управлінських ланок і процесів управління для прийняття обґрунтованих раціональних рішень. У зв'язку з цим інформація має відповідати основним вимогам, серед яких:

- точність означає, що дані повинні мати однозначний зміст і не припускати різних тлумачень;
- періодичність вимагає своєчасного періодичного надходження інформації у відповідний структурний підрозділ чи до конкретного співробітника;
- повнота означає, що кількість інформації повинна бути достатньою для оцінки ситуації і прийняття рішення на певному рівні в управлінні;
- корисність вимагає, щоб інформація не містила даних, які не потрібні для вирішення проблем управління;
- доступність полягає в тому, щоб інформація подавалася в такому вигляді, який не потребує додаткової переробки та не утруднює процес прийняття рішення.

З погляду управлінського підходу інформація виступає в ролі предмета праці і служить основою рішень щодо тактичних і стратегічних задач, а також засобом комунікації між різними рівнями управління [13, 14].

Розвиток теорій про роль інформаційного забезпечення у підвищенні економічної ефективності діяльності господарського суб'єкта набуває все більшої актуальності в умовах поширення та удосконалення інформаційних технологій.

Висновки. У результаті досліджень та аналізу праць вітчизняних та зарубіжних учених було визначено проблему теоретичної суті інформаційного забезпечення підприємства, а також визначено етапи для аналізу процесу інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства.

Важливе значення в діяльності підприємства має інформаційне забезпечення. Оскільки управління виробництвом засноване на переробці інформації про функціонування підприємства з метою вироблення впливів на всі сторони його виробничо-господарської діяльності, якість управління багато в чому залежить від організації інформаційної системи підприємства, її вірогідності, доступності необхідних даних при прийнятті рішень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балабанова Л. В., Алачева Т. И. Информационное обеспечение обоснования управленческих решений в условиях маркетинговой ориентации предприятия: Монография. / Балабанова Л. В., Алачева Т. И. – Донецк: ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2003. – 143 с.
2. Бороненкова С. А. Экономический анализ в управлении предприятием / Бороненкова С. А. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 224 с.
3. Ванькович Д. В. Удосконалення системи управління фінансовими ресурсами промислових підприємств / Ванькович Д. В. – Фінанси України. – 2002. – № 7. – С. 44–50.
4. Годин В. В., Корнеев И. К. Информационное обеспечение управленческой деятельности: Учебник / Годин В. В., Корнеев И. К. – М.: Мастерство; Высшая школа, 2001. – 240 с.
5. Джай К. Шим, Джойл Г. Сигел. Основы бюджетирования и больше: Справочник по составлению бюджетов / Джай К. Шим, Джойл Г. Сигел. // Пер. с англ.; Под общ. ред. В.А. Плотникова. – М.: Вершина, 2007. – 368 с.
6. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / За ред. Р. Дяківа. – К.: Міжнародна економічна фундація, 2000. – 704 с.

7. В. Д. Шквір, А.Г. Загородній, О.С. Височан. Інформаційні системи і технології в обліку: Навч. посібник / В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С. Височан. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2003. – 268 с.
8. Кузьмін О. Є., Георгіаді Н. Г. Формування і використання інформаційної системи управління економічним розвитком підприємства: Монографія. / Кузьмін О. Є., Георгіаді Н. Г. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2006. – 368 с.
9. Сухарева Л. А., Петренко С. Н. Контролінг – основа управління бізнесом / Сухарева Л. А., Петренко С. Н. – К.: Ельга, Ника-Центр, 2002. – 208 с.
10. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента / Бланк И. А. – К.: Ника-Центр, 1999. – 512 с.
11. Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.07.01 / Е. С. Гейсер; / Е. С. Гейсер // НАН України. Ін-т економіки промисловості. – Донецьк, 2002. – 19 с. – укр.
12. Семенов Г. А., Панкова М. О., Семенов А. Г. Економіка підприємства: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. / Семенов Г. А., Панкова М. О., Семенов А. Г. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.
13. Богатая И. Н. Стратегический учет собственности предприятия / И. Н. Богатая. – Ростов н/Д.: Феникс, 2001. – 320 с.
14. Палий В. Ф., Соколов Я. В. АСУ и проблемы теории бухгалтерского учета / Палий В. Ф., Соколов Я. В. –М.: Финансы и статистика, 1981. – 224 с.
15. Вергильев О. М. Экономика и информатика. Синергетическая информационная система XXI века для сферы материального производства. Мечты и реальность? / О. М. Вергильев. – М.: ТОО «Эребус», 1998. – 364 с.

УДК 339.138

МАРКЕТИНГОВА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ВЕНЧУРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Луцяк В.В., к. т. н., доцент,

Пасько М.О.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

В статье проанализирована деятельность венчурных предприятий в современных условиях. Предложены пути снижения рисков для данных предприятий. Показано использование маркетинговой информационной системы на примере венчурного предприятия «Іжа богатирів».

Ключевые слова: инновации, венчурные предприятия, маркетинговая информационная технология, маркетинговая информационная система, маркетинг-план.

The activities of venture companies in the modern world were shown in the article. The ways of risk decreasing for these companies were suggested. The use of marketing information system on the example of venture company «Food for heroes» was shown.

Key words: innovation, venture company, marketing information technology, marketing information system, marketing plan.

Історичний досвід розвитку суспільства свідчить, що еволюційний процес в економіці здійснюється через інновації. Інновації є основним критерієм вибору шляхів розвитку суспільства. Хоча термін «інновація» вперше було введено в кінці 19-го століття, історія свідчить про створення людиною на протязі всього її існування. В даний час широкого впровадження технологій для виробництва будь-якої складності товарів проблемою є не виробництво інноваційних продуктів, а генерація інноваційних ідей. Країна з найбагатшими природними запасами корисних копалин і родючих земель, але яка стоїть осторонь «інноваційних змагань», посідає останнє місце в ієрархічній системі розвитку.

Найбільш ефективну діяльність щодо виробництва і просування на ринок нових товарів здійснюють малі венчурні підприємства, компанії, до складу яких можуть входити венчурні підприємства, і фонди венчурного капіталу, що інвестують кошти в діяльність венчурних підприємств. Роль венчурного підприємництва зводиться не тільки до підвищення науково-технічного рівня виробництва, а й до їхнього впливу на динамічність усього господарського комплексу держави. Венчурні підприємства є генераторами нових ідей, на основі яких відбуваються фундаментальні науково-технічні прориви. Венчурне підприємство поєднує два види ризикового підприємництва: фінансового та інноваційного.